

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 czerwca 2024 r.

Pozycja 155

POSTANOWIENIE

z dnia 31 stycznia 2024 r.

Sygn. akt Ts 92/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.B:

1) o zbadanie zgodności art. 126 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, ze zm.) w zakresie, w jakim:

- a) „nie chroni uprawnionego przed poczynaniami organów samorządu zawodowego, tj. przed tendencyjną odmową przywrócenia terminu i nie daje uprawnionemu gwarancji zgodnego z prawem ustalenia okoliczności świadczących o braku winy uprawnionego w niezachowaniu terminu ustawowego”, z art. 2, art. 5 i art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) „nie chroni uprawnionego przed naruszeniami lub ograniczeniami wolności wykonywania zawodu lub podejmowania działalności gospodarczej przez organy samorządu zawodowego”, z art. 17 i art. 22 Konstytucji,
- c) „umożliwia organom samorządu zawodowego naruszanie konstytucyjnych wolności i praw osób obowiązkowo przynależnych do samorządu zawodowego”, z art. 31 i art. 37 Konstytucji,
- d) „umożliwia organom samorządu zawodowego uniemożliwienie uprawnionemu postępowania odwoławczego lub skorzystania przez uprawnionego z rozpatrzenia jego sprawy przez sąd powszechny”, z art. 45 Konstytucji,
- e) „umożliwia organom samorządu zawodowego pozbawienie członka samorządu zawodowego możliwości wyboru i wolności wykonywania zawodu”, z art. 61 Konstytucji,
- f) „umożliwia organom samorządu zawodowego pozbawienie członka samorządu zawodowego możliwości dochodzenia na drodze sądowej naruszonych wolności lub praw oraz prawa do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji”, z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji,
- g) „narusza konstytucyjną zasadę źródeł prawa, a w szczególności ich hierarchii w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych, bo zasady etyki radców prawnych są jedynie uchwałą samorządu radcowskiego (uchwalone bez delegacji ustawowej, czyli inaczej niż rozporządzenia, więc są uchwałą o tzw. charakterze samoistnym), a dają możliwość bardzo dotkliwego karania radców prawnych jakby były normami rangi ustawowej – w szczególności w zakresie kar określonych w art. 65 ust. 1 pkt 3, 4 i 5”, z art. 87, art. 92 i art. 93 Konstytucji;

- 2) o stwierdzenie, że „Kodeks Etyki Radców Prawnych nie jest prawem obowiązującym, bo jako uchwała samorządu radcowskiego – uchwalona bez delegacji ustawowej – nie mieści się w konstytucyjnie określonych źródłach prawa, więc karanie radców prawnych na podstawie KERP-u (jakby były normami rangi ustawowej) jest sprzeczne z art. 87, art. 92 i art. 93 Konstytucji, bo rażąco narusza konstytucyjną hierarchię źródeł prawa”,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W.B. (dalej: skarżący) 8 maja 2023 r. (data nadania) wniósł do Trybunału niepodpisaną skargę konstytucyjną, do której nie dołączył pełnomocnictwa. W piśmie procesowym złożonym 20 lipca 2023 r. (data nadania) adwokat J.K. oświadczył, że reprezentuje skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem. Do pisma dołączył – jak wyjaśnił – podpisaną, poprawioną i sprawdzoną skargę oraz pełnomocnictwo udzielone mu przez skarżącego.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle następującego stanu faktycznego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w P. orzeczeniem z 13 września 2021 r. (sygn. akt [...]) uznał skarżącego (obwinionego radcę prawnego) za winnego popełnienia zarzucanych mu przez Rzecznika Dyscyplinarnego przewinień dyscyplinarnych i na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75, ze zm.) wymierzył mu karę łączną pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego. Powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącemu 21 lutego 2022 r. W ustawowym terminie skarżący nie wniósł odwołania, w związku z czym orzeczenie uprawomocniło się 8 marca 2022 r.

Skarżący 2 maja 2022 r. złożył w Okręgowym Sądzie Dyscyplinarnym w P. odwołanie wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu jego wniesienia. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że przyczyną niedochowania terminu wniesienia odwołania była jego ciężka choroba. Do pisma dołączył dwa zwolnienia lekarskie potwierdzającego jego niezdolność do pracy od 9 lutego do 31 maja 2022 r. oraz wypis ze szpitala.

Postanowieniem z 22 czerwca 2022 r. (sygn. akt jw.) Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w P. odmówił skarżącemu przywrócenia terminu wniesienia odwołania, stwierdziwszy, że uchybienie nastąpiło z przyczyn zawinionych przez skarżącego. Sąd nie podzielił stanowiska zajętego we wniosku, że stan zdrowia skarżącego nie pozwalał mu na dokonanie czynności procesowej. Sąd Dyscyplinarny wytknął skarżącemu, że w czasie trwającego zwolnienia lekarskiego wykonywał czynności zawodowe, i to pomimo orzeczonej prawomocnie kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego. Sąd zauważył też, że z dokumentów medycznych wynika, iż choroba nie miała charakteru obłożnego (skarżący mógł chodzić). Przypomniął, że w świetle ugruntowanego orzecznictwa samo przebywanie na zwolnieniu lekarskim automatycznie nie oznacza braku możliwości wypełniania obowiązków.

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł zażalenie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie postanowieniem z 7 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. Sąd stwierdził, że skoro skarżący, będąc w trakcie zwolnienia lekarskiego, podejmował aktywność zawodową, to mógł sporządzić i wnieść odwołanie w ustawowym terminie jego wniesienia. Skarżący nie wykazał więc, że czynności tej nie mógł dokonać w terminie z uwagi na

wystąpienie przyczyny od niego niezależnej w rozumieniu art. 126 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 37).

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 4 sierpnia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 17 sierpnia 2023 r.) wezwał skarżącego do złożenia pełnomocnictwa szczególnego uprawniającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem w odniesieniu do sprawy, w związku z którą została złożona skarga konstytucyjna. Prezes Trybunału zobowiązał także skarżącego do wskazania ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, w związku z którym została wniesiona skarga konstytucyjna; doręczenia odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem orzeczeń (wraz z uzasadnieniami) potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej (wraz z czterema kopiami); udokumentowania daty doręczenia skarżącemu ostatecznego orzeczenia; poinformowania, czy od orzeczenia wskazanego jako ostateczne został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia oraz do doręczenia czterech odpisów skargi konstytucyjnej z 8 maja 2023 r.

W reakcji na powyższe zarządzenie skarżący wniósł do Trybunału 24 sierpnia 2023 r. (data nadania) pismo procesowe sporządzone przez pełnomocnika. Do pisma dołączył tylko część dokumentów wskazanych w zarządzeniu.

Skarżący zarzucił, że wydane w jego sprawie orzeczenia naruszają przysługujące mu prawa wskazane w *petitum* skargi.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, zakwestionować w trybie skargi konstytucyjnej zgodność z Konstytucją przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego prawach lub wolnościach albo obowiązkach określonych w Konstytucji. Zasady, na jakich dopuszczalne jest korzystanie z tego środka ochrony wolności i praw, precyzuje ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). W świetle powyższych unormowań konstytucyjnych i ustawowych nie budzi wątpliwości, że warunkiem koniecznym wniesienia skargi konstytucyjnej jest wskazanie przez skarżącego, jakie konstytucyjne prawa lub wolności zostały naruszone oraz określenie sposobu tego naruszenia. Wymaga przy tym podkreślenia, że naruszenie tych praw lub wolności powinno być wynikiem niekonstytucyjnej treści zaskarżonego przepisu, a nie jego niewłaściwego zastosowania przez organ wydający ostateczne rozstrzygnięcie.

W złożonej skardze konstytucyjnej skarżący wywodzi, że w jego sprawie doszło do naruszenia wielu praw, które wynikają ze wskazanych w skardze postanowień Konstytucji. Naruszenie tych praw stanowi – w jego ocenie – konsekwencję orzeczenia, w którym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w P. odmówił przywrócenia skarżącemu terminu wniesienia odwołania od orzeczenia pozbawiającego go prawa wykonywania zawodu radcy prawnego.

W uzasadnieniu złożonej skargi skarżący nie wyjaśnił jednak, w jaki sposób treść zaskarżonego art. 126 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 37) doprowadziła do naruszenia wskazanych w skardze praw.

Zarzuty sformułowane w skardze koncentrują się natomiast na niewłaściwej – zdaniem skarżącego – ocenie stanu faktycznego przez orzekające w jego sprawie sądy dyscyplinarne oraz niewłaściwym stosowaniu przez nie obowiązujących norm prawnych.

Polemika z poglądami i ocenami skarżącego – wykraczającymi poza płaszczyznę normatywną – znajduje się poza zakresem kompetencji Trybunału Konstytucyjnego.

Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdza, że rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowej przesłanki wynikającej z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanej w art. 53 ust. 1 pkt 1-3 u.o.t.p.TK.

Z tego powodu Trybunał, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, odmówił nadania skardze dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.